

- 1 **Nederland** nieuwe jaar ingeluid met recordbedrag van 110 miljoen euro aan vuurwerk
- 2 **België** twee Europarlementariërs moeten vanwege Qatarees omkopschandaal vrezes voor immuniteit
- 3 **Brazilië** voetballerende Pelé onder grote belangstelling naar laatste rustplaats gebracht
- 4 **VS** gouverneur Gavin Newsom van Californië roept noodtoestand uit vanwege hevige stormen
- 5 **Vaticaanstad** paus Franciscus leidt uitvaartdienst van voormalige paus Benedictus XVI
- 6 **VS** Republikein Kevin McCarthy na vijftien stemrondes gekozen als voorzitter van Huis van Afgevaardigden
- 7 **Iran** twee mannen geëxecuteerd in verband met massaprotesten tegen regime
- 8 **Brazilië** aanhangers van oud-president Bolsonaro bestormen overheidsgebouwen in Brasilia
- 9 **Peru** achttien burgerdoden bij confrontaties tussen aanhangers van oud-president Castillo en ordetroepen
- 10 **Groot-Brittannië** prins Harry publiceert spraakmakende autobiografie *Spare*
- 11 **Nederland** grootste islamitische begraafplaats van West-Europa geopend in Arnhem
- 12 **Zweden** mijnbouwbedrijf doet grootste vondst zeldzame aardmetalen in Europa
- 13 **Nederland** ChristenUnie-leider Gert-Jan Segers kondigt onverwachts vertrek uit de politiek aan
- 14 **Oekraïne** meer dan dertig doden na Russische raketaanval op flat in Dnipro
- 15 **Duitsland** politie maakt einde aan bezetting bruinkooldorp Lützerath door klimaatactivisten
- 16 **Italië** meest gezochte maffiabaas Matteo Messina Denaro na 30 jaar opgepakt
- 17 **VS** Nederlandse premier Rutte bezoekt president Biden in het Witte Huis
- 18 **Oekraïne** minister van Binnenlandse Zaken Denys Monastyrsky komt om bij helikoptercrash
- 19 **Nederland** stakingen in streekvervoer na mislukt cao-overleg
- 20 **Nederland** coronascepticus Willem Engel vrijgesproken van vijf van de zes aanklachten wegens opruiing
- 21 **Nederland** man schiet in Zwijndrecht een moeder en dochter neer en slaat op de vlucht
- 22 **Nieuw-Zeeland** Labour-partij kiest Chris Hipkins als opvolger van plots vertrokken premier Ardern
- 23 **VS** president Biden dringt aan op strengere wapenwetten na tweede dodelijke schietpartij in twee dagen
- 24 **Turkije** Nederlandse ambassadeur moet op het matje komen na koranverscheuring door Pegida-aanhanger
- 25 **Oekraïne** Duitse bondskanselier Scholz maakt weg vrij voor westerse tankleveringen aan Oekraïne
- 26 **heelal** asteroïde 2023 BU scheert zeldzaam dicht langs de aarde
- 27 **Caribisch gebied** Oranjes beginnen aan rondreis door Caribisch deel van het Koninkrijk
- 28 **Nederland** Snelweg A12 bij Den Haag urenlang geblokkeerd bij klimaatprotest
- 29 **Nederland** Anish Giri wint Tata Steel-schaaktoernooi in Wijk aan Zee
- 30 **Pakistan** 59 doden en 157 gewonden bij zelfmoord-aanslag op moskee in Peshawar
- 31 **VS** laatste Boeing 747 rolt van de band

Nederland knalt 2023 in

Recordbedrag aan vuurwerk uitgegeven, roep om verbod neemt toe

NEDERLAND Stormachtig weer en lokale vuurwerkverboden ten spijt werd 2023 ouderwets met veel vuurwerk ingeluid. Hoewel de vooraf gevreesde grote ongeregelde uitbleven, hadden hulpverleners alsnog hun handen vol.

De twee voorgaande jaarwisselingen waren relatief rustig verlopen. Vanwege de coronapandemie was toen een landelijk vuurwerkverbod van kracht geweest. De vraag was wat er zou gebeuren nu dat verbod van de baan was. De politie noemde de jaarwisseling van 2023 vooraf de 'ultieme test'. Liep de boel uit de hand, dan zou de politie naar eigen zeggen niet anders kunnen dan aandringen op een permanent verbod.

In twaalf gemeenten, waaronder Amsterdam en Rotterdam was een lokaal vuurwerkverbod ingesteld. Dat werd echter op grote schaal gene-

geerd. Ondertussen waren in het hele land professionele vuurwerkshows, die een alternatief moesten bieden voor het zelf afsteken, afgelast vanwege het slechte weer. Vuurwerkhandelaren deden daarentegen goede zaken. Zij draaiden een recordomzet van 110 miljoen euro.

ERASMUSBRUG

Hoewel er minder incidenten waren dan in de voorgaande jaren, keek de politie niet tevreden terug op deze oudejaarsavond. Ook dit jaar waren er opstootjes geweest waarbij hulpverleners werden aangevallen. In

Amsterdam, Rotterdam en Den Haag moest de ME in actie komen, net als in het Zuid-Hollandse 's-Gravendeel. Daar hadden jongeren politieagenten ingesloten en met vuurwerk bekogeld. Een ander opmerkelijk incident vond plaats tijdens het aftelmoment op de Erasmusbrug in Rotterdam. Onbekenden projecteerden met een laser racistische leuzen zoals 'Vrolijk blank 2023' op de brug. De extreemrechtse groepering White Lives Matter eiste de actie later op.

Na opnieuw een onrustige jaarwisseling nam de roep om een landelijk vuurwerkverbod toe, met onder andere politie en burgemeesters als pleitbezorgers. Maar de kans dat zo'n verbod er snel zou komen, was klein. Een meerderheid van de Tweede Kamer was en bleef ertegen. ■

Groene pistes

Warm begin van het nieuwe jaar zorgt voor sneeuwtekorten

EUROPA Skipistes doorsneden als smalle witte linten de groene alpenweiden (*onder*). De recordwarmte rond de jaarwisseling was goed terug te zien in de Europese wintersportgebieden, waar nauwelijks sneeuw lag. Het was een beeld dat in de toekomst vaker kon worden verwacht.

Rond de jaarwisseling werden op verschillende plekken in Europa warmte-reCORDS gebroken. Nederland kende zijn warmste oudejaarsdag ooit gemeenten, met 15,9 graden in De Bilt. Ook in hoger gelegen gebieden steeg het kwik tot ver boven de gemiddelde temperaturen. In het Zwitserse Jura-gebergte was het op 1 januari zelfs meer dan 20 graden.

Geen wonder dat veel Europese ski-gebieden kampten met sneeuwtekorten. In laaggelegen gebieden sloot men de pistes of werden sneeuwkanonnen ingezet. Veel wintersporters trokken naar hoger gelegen

skigebieden, waar meer sneeuw lag. Dit alles leverde gevaarlijke situaties op. Op de pistes die wel open waren, was het drukker dan normaal en dat leidde tot botsingen. Ook de matige kwaliteit van kunstsneeuw zorgde voor ongelukken. Die sneeuw was in de ochtend vaak hard en spekglad en veranderde in de loop van de dag in een natte pap. En wie buiten de smalle pistes raakte, werd daar niet opgevangen door zachte sneeuw, maar door een rotsachtige ondergrond. Dat liep soms dodelijk af. Zo kwam op nieuwjaarsdag een 28-jarige Nederlandse skiester om in de

Oostenrijkse Alpen nadat ze van de piste was geraakt en door een vangnet brak. Ze stortte zo'n 20 meter naar beneden en botste op een boom.

MOUNTAINBIKEN

Wetenschappers waarschuwden dat door klimaatverandering zulke warme winters in de toekomst vaker zouden voorkomen, waardoor steeds minder gebieden geschikt zouden zijn voor wintersport. De vraag voor beheerders van deze gebieden was: wat nu? Sneeuwkanonnen waren slechts een tijdelijke oplossing en verbruikten bovendien veel kostbaar water. Aanpassen aan het klimaat leek de enige mogelijkheid. Op een aantal plekken was men al begonnen om met andere activiteiten toeristen te lokken, zoals mountainbiken en klimmen. ■

'Santo subito'

Voormalige paus Benedictus XVI begraven

VATICANAANSTAD De wereld nam opnieuw afscheid van Benedictus XVI. Op de laatste dag van 2022, bijna tien jaar na zijn aftreden als paus, overleed hij. Een paar dagen later, op 5 januari, werd zijn lichaam bijgezet in de crypte van de Sint-Pietersbasiliek in Rome.

Benedictus werd 95 jaar oud. Hij kampte al jaren met een verslechterende gezondheid. Dat was ook een van de redenen waarom hij in 2013 was teruggetreden. Een uitzonderlijke beslissing, want de laatste paus die bij leven uit het ambt was getreden, was paus Gregorius XII in 1415. Voor de uitvaart van een teruggetreden paus lag dan ook geen draaiboek klaar. Op verzoek van Benedictus kreeg de uitvaartdienst een sober karakter. De mis werd geleid door Benedictus' opvolger, paus Franciscus. Een unicum, want het was voor het eerst in de geschiedenis dat een paus zijn voor-

ganger op die manier uitgeleide deed. De dagen voor de uitvaart waren zo'n tweehonderdduizend belangstellenden naar de Sint-Pieter gekomen om de daar opgebaarde Benedictus een laatste groet te brengen. Ook de dienst zelf (*onder*) werd door tienduizenden toeschouwers op het Sint-Pietersplein gevolgd. Omdat hij geen staatshoofd meer was, waren alleen zijn 'thuislanden' Duitsland en Italië officieel vertegenwoordigd.

SOBER

De grootse maar sobere dienst paste bij het vrome karakter van Benedictus, die

in 1927 in Duitsland werd geboren als Joseph Ratzinger. Voor hij in 2005 tot paus werd verkozen stond hij bekend als een groot theoloog. Als paus kreeg Benedictus echter met een aantal schandalen te maken, waaronder jarenlang wereldwijd kindermisbruik in katholieke instellingen. Toen tijdens zijn pontificaat duidelijk werd hoe groot de omvang van het misbruik was, trad hij weinig daadkrachtig op. Daders werden niet gestraft en slachtoffers werd gevraagd te zwijgen. Het kwam Benedictus op veel kritiek te staan, maar er bleef ook bewondering voor zijn theologische werk. Tijdens de uitvaartdienst riepen aanwezigen zelfs op om hem, in navolging van zijn voorganger paus Johannes Paulus II, zo snel mogelijk heilig te verklaren: 'Santo subito'. ■

McCarthy krijgt het niet cadeau

Republikein moeizaam verkozen tot voorzitter Huis van Afgevaardigden

VS Normaal gesproken was het een formaliteit: de benoeming van de nieuwe *speaker* (voorzitter) van het Huis van Afgevaardigden. Maar nu had de Republikein Kevin McCarthy maar liefst vier dagen, vijftien stemrondes en flinke concessies nodig om voldoende steun te krijgen. Op 6 januari mocht hij eindelijk de voorzittershamer oppakken (*boven*).

De Republikeinen hadden bij de tussentijdse verkiezingen in november 2022 een krappe meerderheid in het Huis van Afgevaardigden behaald. En dus lag het voor de hand dat zij de opvolger van de Democratische voorzitter Nancy Pelosi zouden leveren. Het was de grote ambitie van de 57-jarige McCarthy, sinds 2019 de leider van de Republikeinen in het Huis van Afgevaardigden, om de nieuwe voorzitter te worden. Maar binnen zijn eigen partij lag de zogenaamde 'Freedom Caucus' dwars, een groep conservatieve afgevaardigden die loyaal

waren aan oud-president Donald Trump. Vanwege de krappe meerderheid van zijn partij had McCarthy ook hun steun nodig om te worden verkozen, maar daar verbonden zij hoge eisen aan. Ze wilden dat er voortaan maar één afgevaardigde nodig was om te kunnen stemmen over de afzetting van de voorzitter – iets wat de positie van McCarthy direct al zou verzwakken. Ook eisten ze voor zichzelf plaatsen op in belangrijke commissies. Hoewel McCarthy toegaf aan hun eisen, bleven de leden van de Freedom

Caucus stemronde na stemronde op andere, zelf voorgedragen kandidaten stemmen. Zelfs een oproep van Trump om McCarthy te steunen, leek niets uit te halen. Bestuurlijke chaos dreigde, want zonder voorzitter konden de nieuwe afgevaardigden niet worden benoemd en kon het Huis niet aan het werk. Na onderhandelingen achter gesloten deuren verzamelde McCarthy genoeg stemmen voor zijn benoeming.

ZUUR

Wat er precies was besproken en welke verdere concessies hij had gedaan, bleef voor de buitenwereld ongewis. Maar nu konden de Republikeinse afgevaardigden eindelijk aan de slag met hun plannen. Het voornaamste doel: de regering van president Joe Biden het leven zuur maken. ■

Bolsonaristas bestormen Brasilia

Net benoemde president Lula op de proef gesteld

BRAZILIË Een coup poging op zijn Amerikaans. Op 8 januari bestormden aanhangers van oud-president Jair Bolsonaro overheidsgebouwen in de hoofdstad Brasilia. Zij waren het er niet mee eens dat Luiz Inácio Lula da Silva als president was beëdigd.

De Bolsonaro-aanhangers richtten grote vernielingen aan in het parlamentsgebouw, het hooggerechtshof en het presidentieel paleis. Omdat het zondag was, waren er maar weinig mensen in deze gebouwen aan het werk. Zij konden worden geëvacueerd. Het duurde vijf uur voordat ordediensten de situatie onder controle hadden. Zo'n 1500 mensen werden opgepakt. De gebeurtenis deed denken aan de bestorming van het Amerikaanse Capitool twee jaar eerder. Toen waren het aanhangers van oud-president Donald Trump die met geweld probeerden te voorkomen dat Joe Biden offici-

ciel tot president werd uitgeroepen. Bolsonaro leek rond de Braziliaanse presidentsverkiezingen in 2022 de strategie van Trump te kopiëren. Nog voordat de verkiezingen waren begonnen, had hij de betrouwbaarheid van elektronische stemmachines in twijfel getrokken. Nadat hij op 30 oktober nipt werd verslagen door Lula maakte hij tevergeefs bezwaar tegen deze uitslag. Twee dagen voordat zijn termijn afliep vertrok hij uit angst voor gerechtelijke vervolging naar Florida. Radicale aanhangers van Bolsonaro bleven zich tegen zijn nederlaag verzetten. Ze hoopten op militair ingrijpen en

betoogden daarom bij legerkazernes. De grootste fanatiekelingen kampeerden daar zelfs dagenlang in tentenkampen.

LAKS

Toen Lula op 1 januari werd beëdigd als president, waren er strenge veiligheidsmaatregelen genomen uit angst voor aanslagen en geweld. Die bleven op deze dag uit, maar een week later ging het dus alsnog mis. Lula was woedend over het lakse optreden van militairen en politieagenten. Hij vermoedde dat er onder hen Bolsonaro-sympathisanten waren die de bestormers een handje hadden geholpen. Zijn regering ontsloeg tientallen hoge militairen en politiechefs en justitie startte een onderzoek naar de rol van Bolsonaro bij de bestorming. ■

Memoires van een reserveprins

Britse prins Harry klap uit de school in autobiografie

GROOT-BRITANNIË Prins Harry wilde 'zijn kant van het verhaal vertellen'. Daarom publiceerde de jongste zoon van koning Charles III op 10 januari zijn autobiografie, waarin hij zijn ervaringen als lid van het Britse koningshuis met de wereld deelde. Het boek werd een bestseller, maar deed Harry's populariteit geen goed.

De titel van het boek, *Spare* (Reserve in de Nederlandse versie), verwees naar de rol die Harry van jongs af aan had vervuld: 'reservetroonopvolger' achter zijn oudere broer William. Het boek was het voorlopige slotstuk van een reeks mediaoptredens die Harry en zijn Amerikaanse echtgenote Meghan Markle voerden. Daarin hadden zij kritiek geuit op het Britse koningshuis, waar ze in 2020 uit waren gestapt. Omdat een vertaling van *Spare* vijf dagen voor de officiële start van de verkoop per abuis in Spaanse boekwinkels lag, waren de meest opzienbarende details al uitgelekt. Zo zouden

Harry en William niet hebben gewild dat hun vader Charles hertrouwde met Camilla, schreef Harry dat hij tijdens zijn militaire dienst in Afghanistan 25 talibanstrijders had gedood en bekende hij een knallende ruzie te hebben gehad met William, waarbij William hem zou hebben geslagen en Meghan 'onbeschaafd' zou hebben genoemd.

In interviews rond het verschijnen van *Spare* zei Harry dat hij hoopte op verzoening met zijn familie: 'Ik zou mijn vader en mijn broer graag terug willen'. Het initiatief moest dan volgens Harry wel van hun kant komen.

Zijn familie reageerde echter niet publiekelijk, indachtig hun motto 'never complain, never explain'.

AANZIEN

De populariteit van Harry en Meghan leek door het boek in Groot-Brittannië naar een dieptepunt te dalen, ook onder jongeren die eerder wel op hun hand waren, maar door de overdaad aan publiciteit van mening waren veranderd. Steeds meer Britten vonden dat Harry zijn titel 'hertog van Sussex' moest afstaan.

Commercieel was *Spare* wél een succes. Het werd in Groot-Brittannië het snelst verkopende non-fictieboek sinds er verkoopcijfers werden bijgehouden. In Nederland kwam het boek na verschijnen direct op 1 in de Bestseller 60, ten koste van *Het aanzien van 2022*, dat bleef steken op plek 2. ■

Lützerath ontruimd

Duits dorp moet wijken voor bruinkoolmijn

DUITSLAND De politie had de laatste bezetters uit hun boomhutten gehaald. Daarmee eindigde op 15 januari de ontruiming van Lützerath en kon de sloop beginnen (*onder*). Klimaatactivisten hadden het Duitse dorp twee jaar lang bezet. Ze wilden de uitbreiding van een naastgelegen bruinkoolmijn verhinderen.

In 2013 had het Duitse grondwettelijk hof beslist dat energiebedrijf RWE de bruinkoolmijn Garzweiler in Noordrijn-Westfalen mocht uitbreiden. Lützerath en vijf andere dorpen zouden daarvoor moeten wijken. In 2020 vestigden de eerste activisten zich in het groten-deels verlaten dorp. Volgens hen zou de verbranding van de bruinkool die hier gewonnen moest worden, bijdragen aan een onaanvaardbare opwarming van de aarde. RWE wilde eind 2022 met de ontruiming van Lützerath beginnen. De rechter oordeelde dat de tachtig nieuwe inwoners uiterlijk op 10 januari 2023

het dorp uit moesten zijn. Op 2 januari begon de politie met de voorbereidingen voor de ontruiming. Dat leidde tot schermutselingen. Hoewel de meeste activisten vreedzaam verzet boden, begogelden sommigen van hen agenten met stenen en vuurwerk. In de dagen erna sloten honderden anderen zich bij de bezetters van Lützerath aan.

DUPE

De ontruiming begon op 11 januari. Aan het einde van de dag hadden ruim tweehonderd activisten het dorp verlaten. Zo'n 250 bezetters verschansten zich nog in gebouwen, boom-

hutten en zelfgegraven tunnels. Drie dagen later trokken zeker tienduizend demonstranten naar Lützerath om hun steun te betuigen. Onder hen bevond zich de bekende Zweedse klimaatactivist Greta Thunberg. De politie blokkeerde de weg naar het dorp, waarop het tot opstootjes kwam en er enkele gewonden vielen.

Direct nadat het dorp op 15 januari ontruimd was, begon RWE met de sloop. De vijf andere dorpen werden gespaard. De Duitse regering had in 2022 al besloten de bruinkoolwinning in 2030 vervroegd te stoppen. Wel zou tijdelijk extra bruinkool worden gewonnen, omdat Rusland de gaslevering aan Duitsland had gestaakt vanwege de oorlog in Oekraïne. Sommige experts betwijfelden of die extra bruinkool echt nodig was. Hoe dan ook was Lützerath de dupe geworden. ■

Rutte op bezoek bij Biden

Luchtafweergeschut en chipmachines op de agenda in het Witte Huis

VS En toen zat Mark Rutte ineens achter het bureau in de Oval Office. De Amerikaanse president Joe Biden keek goedkeurend toe (*boven*). Het was een kort, ontspannen fotomomentje tijdens het bezoek van de Nederlandse premier aan het Witte Huis op 17 januari. De sfeer was gemoedelijk, maar er was ook onenigheid over een aantal onderwerpen.

De twee regeringsleiders spraken een uur lang met elkaar. De oorlog in Oekraïne was het belangrijkste onderwerp en daarover was weinig verdeeldheid. Biden en Rutte bedankten elkaar voor hun bijdrage aan de westerse steun aan Oekraïne. Rutte zegde bovendien toe de steun uit te breiden: Nederland zou aan een Duits-Amerikaans initiatief meedoen om Patriotluchtafweergeschut aan Oekraïne te leveren.

Een gevoeliger onderwerp was de internationale handel. Biden had in 2022 de Inflation Reduction Act (IRA)

ondertekend, een wet die subsidies en belastingvoordelen mogelijk maakte voor bedrijven die duurzame goederen in de VS lieten produceren. Europese landen beschouwden de wet als een vorm van ongewenste staatssteun. Rutte zei na afloop dat hij Biden had gewaarschuwd voor 'onbedoelde consequenties' van de IRA.

CHIPS

Ook werd er gesteggeld over de export van geavanceerde chipmachines naar China. Naast de VS en Japan was Nederland het enige land waar zulke

machines werden gemaakt, namelijk door technologiebedrijf ASML. De Amerikanen zouden graag zien dat Nederland de export van de machines naar China aan banden legde, zoals zij dat zelf ook al hadden gedaan. Daarmee hoopte Biden de technologische ontwikkeling van concurrent-wereldmacht China af te remmen. Nederland zag zulke exportbeperkingen niet zo zitten, want China was een belangrijke handelspartner; met de export van chipmachines naar China waren miljarden euro's gemoeid. Biden kreeg uiteindelijk grotendeels zijn zin. Na verdere onderhandelingen meldde het Nederlandse kabinet op 8 maart dat het de export van chipmachines van ASML naar China ging beperken – maar dat gold alleen voor de meest geavanceerde varianten. ■

Ardern stapt op

Nieuw-Zeelandse premier kondigt plots vertrek aan

NIEUW-ZEELAND Ze had 'niet langer genoeg in de tank' om door te gaan. Met die uitleg kondigde de Nieuw-Zeelandse premier Jacinda Ardern tijdens een persconferentie op 19 januari haar vertrek aan (boven). Zo kwam plotseling een einde aan het politieke leiderschap van een premier die in binnen- en buitenland op veel waardering kon rekenen.

Bijna zes jaar premierschap had zo veel van haar gevraagd, zei Ardern tegen haar landgenoten, dat ze het ambt niet meer met de benodigde energie kon vervullen. Dat was niet gek. Nadat ze in 2017 op 37-jarige leeftijd 's werelds jongste vrouwelijke regeringsleider was geworden, kreeg de sociaaldemocratische Ardern een paar ingrijpende gebeurtenissen op haar bord. In 2019 beschoot een rechts-extremist twee moskeeën in de stad Christchurch, waarbij 51 mensen stierven. Ardern betuigde solidariteit met de slachtoffers en nabestaanden en scherpte de

wapenwetten aan met een verbod op semi-automatische wapens. Haar reactie op de aanslag leverde Ardern internationaal de reputatie op van een empathische en daadkrachtige leider.

BELOFTES

Ook haar doortastende optreden tijdens de coronapandemie werd in het begin goed ontvangen. Ze kondigde al snel een lockdown af en sloot de grenzen, waardoor het aantal doden in het land beperkt bleef. Maar toen de pandemie langer aanhield, leidde Arderns strenge beleid tot steeds meer kritiek.

De economie liep schade op, prijzen stegen en de regering slaagde er niet in om beloftes over armoedebestrijding na te komen. De onvrede over het coronabeleid leidde tot polarisatie en Ardern ontving serieuze bedreigingen, wat mogelijk meespeelde bij haar beslissing om te stoppen. Toen ze haar vertrek aankondigde, was Arderns populariteit op een dieptepunt beland. Volgens critici wilde ze met haar aftreden dan ook een nederlaag bij de verkiezingen in oktober voorkomen. Aan de andere kant was er ook bewondering voor haar besluit om op het voor haarzelf juiste moment te stoppen. Op 25 januari werd Ardern opgevolgd door Chris Hipkins, een bekend gezicht voor de Nieuw-Zeelanders: hij was tijdens de coronapandemie minister van Volksgezondheid. ■

Amalia komt kennismaken

Oranjes bezoeken Cariben kort na Nederlandse slavernijexcuses

CARIBISCH GEBIED Het was een bezoek met een warm welkom en soms een kritische noot. Op 27 januari kwamen koning Willem-Alexander, koningin Máxima en prinses Amalia aan op Bonaire. Daar begon een reis door het Caribisch gebied die onder andere in het teken stond van het slavernijverleden.

Het was de eerste officiële reis van de 19-jarige Amalia, bedoeld om haar als troonopvolger voor te stellen aan de inwoners van het Caribische deel van het Koninkrijk. De Oranjes deden in twee weken achtereenvolgens de eilanden Bonaire, Aruba, Curaçao, Sint-Maarten, Sint-Eustatius en Saba aan. Naast cultuur en natuur vormde het slavernijverleden een belangrijk onderdeel van het programma. Zo bezochten de Oranjes op Bonaire de 'slavenhuisjes' bij Witte Pan en gingen ze op Curaçao naar Landhuis Knip,

waar vrijheidsstrijder Tula in 1795 de slavenopstand was begonnen.

PROTESTLIED

Het koloniale verleden en de rol van de Oranjes daarin zorgde soms ook voor ophef. Toen het koninklijk gezelschap op de Universiteit van Aruba een college bijwoonde, werd dat verstoord door een studente die een protestlied begon te zingen. Op Curaçao stond het beschilderen van Chichi-beeldjes op het programma, maar volgens sommigen waren deze beeldjes een karika-

tuur van een zwarte vrouw. Uiteindelijk ging die activiteit niet door. Aan het einde van de reis vertelde Amalia dat ze diep geraakt was door de gesprekken die ze had gevoerd over het slavernijverleden. Ook ging ze in op de bedreigingen uit criminele hoek waar ze sinds 2022 mee te maken had. Ze zei dat ze nog altijd een moeilijke tijd doormaakte en vond het fijn dat ze op de Cariben iets van haar vrijheid terug had. Ze bedankte de inwoners voor hun warme ontvangst: 'Ik had mij geen betere kennismaking met het Caribisch deel van het Koninkrijk voor kunnen stellen. Ik vond het ontzettend leuk om alle eilanden te leren kennen en kijk ernaar uit terug te komen. Mede namens mijn ouders: *masha danki!*' ■

